

Prstenovanje morskih vranaca

Kao dio istraživanja morskoga vranca, Udruga BIOM provodi prstenovanje mladih ptica na gnijezdu. Ptice se obilježavaju prstenom s jedinstvenim brojem čime je omogućeno individualno prepoznavanje ptice (nalaz). Na ovaj način mogu se prikupiti vrijedni podaci o kretanju mladih nakon što napuste gnijezda.

Osim toga, moguće je i dobiti važne podatke o starosti pojedinih ptica. Iako je morski vranac na našoj obali stanarica, postoje sezonska kretanja ptica, tako da se naši vranaci viđaju i na obalama susjednih zemalja.

Proučavanje kretanja morskog vranca važno je kako bi se prepoznala značajna odmarališta i hranilišta koja bi trebala biti uključena u zaštitu ove vrste.

Zato i Vas pozivamo da se uključite u monitoring morskog vranca, te da nam javljate Vaša opažanja o ovoj ugroženoj vrsti.

Ako vidite pticu s prstenom, javite nam svoj nalaz na dolje navedene kontakte.

Ako ste u mogućnosti, priložite i fotografiju.

Udruga BIOM: ptice@biom.hr
Zavod za ornitologiju HAZU: zzo@hazu.hr

Projekt "Monitoring morskog vranca (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) na području zadarskog arhipelaga"

je realizirala Udruga za biološka istraživanja - BIOM uz financijsku potporu Ministarstva kulture RH, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim djelovima prirode na području Zadarske županije i Državnog zavoda za zaštitu prirode.

Foto: Marko Matešić, Martina Temunović, Ivan Budinski, Krešimir Mikulić, Marco Basso
Dizajn: Martina Temunović Tekst: Udruga BIOM

Udruga za biološka istraživanja - BIOM
Association for Biological Research - BIOM

Šestinski dol 12
10 000 Zagreb
Hrvatska
tel.: 095/9036051
e-mail: ptice@biom.hr
www.biom.hr

Morski vranac

(*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*)

Foto: Marko Matešić

Morski vranac

Poznat je i pod nazivom gnjurac, kormoran ili morovran. U Republici Hrvatskoj morski vranac je strogo zaštićena vrsta, a njegova sredozemna podvrsta (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) ugrožena je na europskoj razini i prioritetna je za zaštitu.

Smatra se da se na području Hrvatske gnijezdi jedna od najvećih populacija na Mediteranu (približno 2 000 parova), što nas obvezuje na njihovu trajnu i učinkovitu zaštitu.

Ciljevi projekta

Iz navedenih razloga Udruga za biološka istraživanja – BIOM provodi istraživanje i monitoring (praćenje) ove vrste na hrvatskom dijelu Jadrana.

Cilj je pronaći (locirati) sve gnijezdeće kolonije, odrediti točan broj gnijezdećih parova u Hrvatskoj te pratiti kretanje ptica pomoću prstenovanih jedinki. Dobiveni podaci bit će osnova za trajno praćenje morskih vranaca kako bi se na vrijeme uočile negativne promjene u brojnosti i rasprostranjenosti ove vrste.

Biologija morskog vranca

Morski vranac je morska ptica koja se isključivo hrani ribom koju lovi roneći. Zaron može trajati nekoliko minuta, a zabilježeni su zaroni do dubine od 60 metara!

Najčešće se gnijezdi u kolonijama koje se nalaze na malim otočićima i hridima bez kopnenih grabežljivaca. Morski vranac se gnijezdi po cijelom Jadranu, a najbrojniji je na njegovom sjevernom dijelu, posebice u istarskom akvatoriju te na području zadarskog arhipelaga.

Sredozemna populacija morskog vranca ima vrlo razvučenu sezonu gniježdenja: prvi parovi započinju s gniježđenjem već tijekom zime (prosinac - veljača), dok se neke ptice gnijezde tek u svibnju.

Gnijezdo od granja gradi na liticama, među škrapama ili na tlu u gustom grmlju. U gnijezdo polaže 1-6 jaja (najčešće 3-4) na kojima leže oba roditelja.

Inkubacija traje oko mjesec dana, a nakon izlijeganja roditelji mladunce hrane još 50-ak dana. U tome razdoblju ptići (čučavci) zadržavaju se u gnijezdu i njegovoj blizini.

Odrasli morski vranaci su crne boje, dok su mlade ptice smeđe s bijelim trbuhom. Tijekom dvije godine poprimaju crnu boju odraslih. Za vrijeme snubljenja ističe se kukmica na glavi.

Razlozi ugroženosti

Glavni razlozi ugroženosti su stradavanje u ribarskim alatima i nedostatak hrane. Od ribarskih su alata za vranca najopasnije mreže stajačice u koje se vranaci zapletu i uguše te vrše i parangali.

Nedostatak hrane uzrokovan je prelovom morskih organizama, naročito ribe. Osim toga, na ugroženost utječe prečesto uznemiravanje ptica tijekom gniježdenja, pojačan brodski promet i zagađenje naftom.

